

Kā nabadziņš ticis pie naudas

Reiz dzīvoja bagāts kungs un nabags – novārdzis vīrelis. Kungs nezinājis, kur naudu likt, bet nabadziņam vienmēr bijis jāpadomā, kur ņems, ko ēst. Beidzot bagātais sev par prieku un uzjautrināšanos izsludinājis meļu sacensības, apsolvotams dot pūru zelta tam, kas šo pārspēšot melošanā. Arī nabadziņam iepaticies nopelnīt pūru zelta, un tas ieradies sacensībās. Pienākusi nabaga kārtā.

"Nu, saulesbrāl, ko teiksi?" jautājis bagātais.

"Labdien, kungs!" nabadziņš atbildējis un sācis savus melus.

"Es reiz atradu mežā egli, kurai čiekuru vietā auga lielas, skaistas pupas."

"Tas var būt!" apstiprināja bagātais.

"Es norāvu vienu pupu, pārnesu mājās un iestādīju istabas priekšā. Un – ko tu domā? Pupa tūlīt sāka augt. Un kā viņa auga! Sprīdi minūtē!"

"Tas pilnīgi var būt!" apstiprinājis atkal bagātais.

"Es domāju, domāju, līdz beidzot sāku pa pupas zariem rāpties uz augšu. Es biju uzkāpis labi augstu, kad piepeši viens zars nolūza un es sāku krist."

"Tas arī var būt!" tā atkal bagātais.

"Es kritu, kritu un droši vien būtu nosities un neviens to neuzzinātu, ja es nebūtu uzkritis uz liela mākoņa. Tā nu es braucu kā liels vīrs ar mākonī un raudzījos, ko dara citi cilvēki zemes virsū."

"Jā, tam es ticu!" noteica bagātais.

"Pēkšņi es ieraugu debess šķūni un to, kā mākonis iet tam garām, bauc! Es uz jumta virsū. Izplēšu jumtam caurumu un ielienu šķūnī."

"Ticu!" noteica bagātais, kuram nabadziņa melošana jau bija sākusi apnikt.

"Tur es redzēju pie sienām piekārtas visas zvaigznes un mēnešus – daudz, daudz. Sāku es domāt, kā nokļūt atpakaļ zemē, līdz izdomāju sametināt visus mēnešus citu citam galā un pa tiem nolaisties zemē."

"Jā, tā var būt!" norūcis bagātais.

"Domāts – darīts! Mēnešu virve bija gatava, un es jau sāku laisties lejā, bet labu gabalu no zemes virve izbeidzās."

"Nu, protams!" noteicis bagātais un jautājis: "Vai tas piedzīvojums vēl garš? Man nav daudz vaļas!"

Bet nabadziņam ar' sācis jau aprūkt, ko teikt, tāpēc viņš, rēķinādamies ar bagātnieka augstprātību, spēris pēdējo trumpi vaļā: "Es sašūpojos, laidos vaļā un iekritu lielā alā."

"Ticu visam, tikai ātrāk beidz!" saucis bagātais.

"Un – ko domā! Tur mans tēvs un tavs tēvs cūkas ganīja un plūcās pēc maizes riecienu!"

Bagātajam tas bija par daudz – tādus zaimus par savu tēvu dzirdēt.

"Meli, meli!" viņš kļiedzis, "mans tēvs nekad nav cūkas ganījis un tavu tēvu pazinis! Meli!"

Bet nabadziņam tā tikai vajadzējis. Viņš saņēmis solīto pūru zelta un dzīvojis labas dienas.

Latviešu tautasdziesmas par naudu

Skandinām tautasdziesmas, pievienojot melodiju ritmu ar pašu gatavotiem mūzikas instrumentiem.

Jāņu nakti dancot gāju,
Naudu bēru zābakos,
Lai teic meitas dancodamas,
Tam sudraba zābaciņi.

Margodama saule lēc
Caur ozola lapiņām:
Dravenieka līgaviņa
Zelta naudu rēķināja.

Ūdris, bebris cīkstējās
Straujupītes maliņā.
Abi bija naudas vīri
Naudas svārki mugurā.

Šorīt muti nomazgāju -
Vairāk ledus, ne ūdeņa,
Lai manai pādītei
Vairāk zelta, ne sudraba.

Bitīte bajāra
Kalponīte:
Tā nesa zeltiņu,
Tā sudrabiņu.

Jūra šņāca, jūra krāca,
Kas guļ jūras dibenā?
Tur gulēja zelta nauda
Sudrabiņa lādītē.

Latviešu tautas mīklas

1. Kapeika pie kapeikas, naudas ne graša.
2. Vai bij' ziema, vai vasara, zaļi svārki mugurā.
3. Četri mazi avotiņi, zem viena kalniņa.
4. Dzeltena gotiņa, rūgts pieniņš.
5. Visi mani min, bet tomēr godā.
6. Kas tek dienu un nakti?
7. Maza, maza māsiņa. Simts dukātu mugurā.

Rotaļas

Rotaļa "Uzmini, ko zīmēju!"

Viens no spēles dalībniekiem ar galvas un plecu daļu gaisā uzzīmē dažādas monētas, pārējiem spēles dalībniekiem jācenšas atminēt, kādu monētu viņš uzzīmēja.

Rotaļa "Pazudusī nauda"

Bērni sastājas kolonnā viens aiz otra, pirmajam bērnam ir aizsietas acis, zālē ir paslēpta lāde ar naudu. Pēdējais bērns dod komandu pirmajam, kā aiziet pie naudas lādes. Priekšā stāvošais bērns izpilda dotās komandas.

Rotaļa "Veikals"

Spēles sākumā bērniem paziņo, ka telpa, kurā notiek spēle, ir veikals un viņi dosies iepirkties. Bērnu uzdevums – doties uz veikalu un iegādāties 3 priekšmetus. Katram bērnam līdzī ir iedota nauda.

Rotaļa "Burvju vārdiņš"

Katram bērnam ir iedotas dažādas naudas zīmes. Skolotāja sāk spēli: "Lūdzu, parādi 1 centu!", "Lūdzu, parādi 2 centus!" u.tml. Skolotāja saka: "Parādi 10 centu!". Šajā gadījumā bērni nerāda nosaukto naudas zīmi, jo nebija labā vārdiņa "lūdzu".

Latviešu tautas ticējumi par naudu

- Ja cilvēka dzīves svinīgos brīžos (kristībās, iesvētīšanā un laulībās) tur naudu klāt, tad visu mūžu būs naudas diezgan.
- Ja atrodot naudu, tā neesot jāizdod, jo tā esot laimes nauda.
- Ja ko pārdodot ieņem pirmo rokas naudu, tad tā trīs reizes jāapglauda, lai pārdošana labi veiktos.
- Pirmā nauda jaunā makā saņemot jāapglauda, tad bagātība vairošies.
- Zemē atrastas naudas nevajagot izdot, jo tad savu laimi atdodot.
- Zemē atrastu naudu vajagot paglabāt, tad gadīsies daudz naudas.
- Nedrīkst visu naudu izdot, lai nebūtu trūkuma.
- Ja no rīta naudu saņem, tad tanī dienā darīšanās vairs nebūs laimes, jo laimi jau saņēmis.